

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 61
hallituksen esityksen johdosta laiksi virvoitusjuomaverosta an-
netun lain muuttamisesta**

Eduskunta on 13 päivänä lokakuuta 1981 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 149 laiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta. Tämän esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt ed. Juntumaan ym. lakialoitteen n:o 28 laiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta ja ed. Leppäsen ym. toivomusaloitteen n:o 110 kotimaisten virvoitusjuomien verotuksen huojentamisesta ulkomaisiin tiivistevalmisteisiin verrattuna. Eduskunta on lähettänyt valiokuntaan lakialoitteen n:o 28 27 päivänä helmikuuta 1981 ja toivomusaloitteen n:o 110 20 päivänä maaliskuuta 1981.

Virvoitusjuomien valmisteverotusta koskeva lainsäädäntö uudistettiin kokonaisuudessaan vuoden 1980 alusta. Niin sanottu tuoremehut on tämän jälkeen saatettu virvoitusjuomaveron piiriin virvoitusjuomaverosta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla, joka tuli voimaan kuluva vuoden alusta. Tuoremehujen ja juoma-ainesten verotusta samoin kuin lisäveron korotusta koskevat säännökset ovat siten voimassa vuoden 1981 loppuun.

Maassamme valmistetaan marjoista lisättyä sokeria sisältämiä, sellaisenaan juotavia raakamehujä, jotka ovat virvoitusjuomaveron alaisia. Näitä raakamehujä ei ole toimitettu vähittäismyyntiin. Hallitus ehdottaa, että ne vapautettaisiin virvoitusjuomaverosta. Ehdotettu verovapaus toteutettaisiin vapauttamalla virvoitusjuomaverosta sellaiset raakamehut, jotka on valmistettu liikevaihtoverolain 4 §:n 1 momentissa mainituista raaka-aineista. Omenaa ei kuitenkaan ehdoteta sisällytettäväksi edellä mainittuun raaka-aineluetteloon.

Kertakäyttöpäällyksiin pakatuista virvoitusjuomista on kannettu virvoitusjuomaveron lisäveroa vuodesta 1976. Vero on tällä hetkellä

1 markka litralta. Hallitus ehdottaa, että virvoitusjuomaveron lisävero porrastetaan siten, että sitä olisi suoritettava 3 markkaa litralta lasisiin tai metallisiin kertakäyttöisiin päällyksiin pakatuista virvoitusjuomista ja 1 markka litralta muihin kertakäyttöpäällyksiin pakatuista virvoitusjuomista.

Lakialoitteeseen n:o 28 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan kotimaiset raakamehut ja tuoremehut olisivat vapaita virvoitusjuomaverosta. Toivomusaloitteessa n:o 110 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimiin kotimaisten virvoitusjuomien verotuksen helpottamiseksi suhteessa ulkomailta tuotuihin tiivistevalmisteisiin nähden.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

*että Eduskunta päättäisi hyväksyä
hallituksen esitykseen sisältyvän laki-
ehdotuksen muuttamattomana.*

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

*että lakialoitteeseen n:o 28 sisältyvä
lakiehdotus hylättäisiin.*

Vielä valiokunta ehdottaa,

*että toivomusaloite n:o 110 hylättäi-
siin.*

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 1981

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, jäsenet Breilin, Hokkanen, Jokela, Lillqvist, Linna, Manninen, Mäki-Hakola, Niskanen, Sirén

ja Tenhialä sekä varajäsenet Hautala, Malm, Pohjala, Poutanen, Puolanne, Tikka, Tuominen ja Uitto.

Vastalauseita

I

Niin sanotut tuoremehut saatettiin väliaikaisella lailla virvoitusjuomaveron piiriin tämän vuoden alusta. Nyt hallitus aikoo muuttaa menettelyn pysyväksi. Kristillisen Liiton eduskuntaryhmä ei voi hyväksyä sitä, että tuoremehuitakin joudutaan maksamaan veroa.

Asiantuntijoiden mukaan tuoremehujen käyttö edistää kansanterveyttä. Niiden nauttiminen aamu- ja välipalaksi rikastuttaa suomalaista ruokavaliota ja on merkittävä vitamiinilähde varsinkin talvisaikaan. Tuoremehuja ei voi mielestäni rinnastaa runsaasti sokeria sisältäviin tavanomaisiin virvoitusjuomiin, joiden kulutuksen vähentämiseksi juomaveron on aikanaan säädetty.

Virvoitusjuomaveron määrääminen myös tuoremehuille nostaa niiden hintatasoa, mikä aiheuttaa lisärasitteen maamme perheille. Menettely aiheuttaa myös kulutuksen siirtymistä vähitellen takaisin sokeroituihin virvoitusjuomiin, mitä ei voida pitää terveystaloudelta kannalta oikeasuuntaisena.

Kotimaisista aineksista valmistettujen virvoitusjuomien kilpailukykyisyyden turvaamiseksi tulisi myös niiltä poistaa virvoitusjuomaveron.

Edellä todetun perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan virvoitusjuomaverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (870/79) 5 ja 6 § sekä lain liitteenä oleva verotaulukko näin kuuluviksi:

5 ja 6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Voimaantulosäännös

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

VEROTAULUKKO

Tulli- tariffin nimike	Tuote	Tuote- ryhmä	Perusvero mk
20.07:stä	Hedelmämehut (myös viinirypälemehu) ja kasvismehut; käymättömät ja alkoholia sisältämättömät, myös sokerilisäyksiin, eivät kuitenkaan mehut, joiden kokonaissokeripitoisuus on enemmän kuin 20 prosenttia	1.	Verovapaa
21.07:stä	Alkoholia sisältämättömät tuotteet, jotka soveltuvat käytettäväksi virvoitusjuomien valmistukseen:		
	— kiinteässä muodossa olevat juoma-ainekset, sokeria sisältävät	2.	5,00/kg
	— tuotteet, jotka on valmistettu 5 §:n 2 momentissa mainituista marjoista — muut:	3.	Verovapaa
	— — lisättyä sokeria sisältävät	4.	0,55/l
	— — muut	5.	0,40/l
22.01:stä	Kivennäisvesi ja hiilihappopitoinen vesi	6.	0,20/l
22.02:sta	Limonaati, maustettu kivennäis- tai hiilihappoinen vesi sekä muut alkoholittomat juomat (eivät kuitenkaan maitoa tai maitorasvaa sisältävät tuotteet):		
	— tuoremehujuomat, nektarit ja mehujuomat, jotka on valmistettu 5 §:n 2 momentissa mainituista marjoista	7.	Verovapaa
	— limonaati ja maustettu kivennäis- tai hiilihappoinen vesi:		
	— — lisättyä sokeria sisältävät	8.	0,55/l
	— — muut	9.	0,40/l
	— muut:		
	— — lisättyä sokeria sisältävät	10.	0,55/l
	— — muut	11.	0,40/l
22.03:sta	Mallasjuomat:		
	— I veroluokan olut	12.	0,15/l
38.19:sta	Juomien valmistukseen soveltuvat kivennäissuolaliuokset	13.	0,20/l

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 1981

Sauli Hautala

II

Tuoremehut saatettiin virvoitusjuomaveron piiriin virvoitusjuomaverosta annetun lain (870/79) väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (914/80), joka tuli voimaan kulu-
van vuoden alussa. Hallitus esitti tuolloin tuoremehujen saattamista pysyvästi virvoitusjuomaveron alaisiksi, mutta opposition voimin laki hyväksyttiin vain yksivuotisena verolakina. Nyt hallitus esittää tuoremehujen valmisteveron saattamista pysyvästi voimaan.

Valmisteveroilla on sekä fiskaalinen että kulutusta ohjaava merkitys. Tässä suhteessa hallituksen esitys valmisteveron perimisestä edel-

leen myös tuoremehuilta, joihin kuuluvat sekä hedelmä- että kasvismehut, on ristiriitainen. Näiden juomien terveellisyyttä ovat eri ravinto-
asiantuntijat toistuvasti korostaneet, ja mm. lääkintöhallituksen taholta on katsottu, että tuoremehujen ja makeuttamattomien tuoremehujuomien käyttöä tulisi eri keinoin edistää. Tuoremehu ei mielestämme tulisi rinnastaa verotuksessa virvoitusjuomiin vain siitä, hallituksen esityksen perusteluissa mainitusta syys-
tä, että "varsinaisten virvoitusjuomien kanssa kilpailevat tuoremehut ovat käyttötarkoitukseltaan virvoitusjuomien kaltaisia". Tuoremehut

poikkeavat varsinaisista virvoitusjuomista monin tavoin; esimerkiksi kasvismehujen kaloripitoisuus on varsin alhainen, mutta ne sisältävät — toisin kuin virvoitusjuomat — ihmiselle tarpeellisia vitamiineja ja hivenaineita.

Edellä mainituista syistä ehdotamme kunnioittavasti,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan virvoitusjuomaverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (870/79) 5 ja 6 § sekä lain liitteenä oleva verotaulukko näin kuuluviksi:

5 ja 6 §
(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Voimaantulosäännös
(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

VEROTAULUKKO

Liite

Tulli-tariffin nimike	Tuote	Tuote-ryhmä	Perusvero mk
(poist.)			
21.07:stä	Alkoholia sisältämättömät tuotteet, jotka soveltuvat käytettäväksi virvoitusjuomien valmistukseen:		
	— kiinteässä muodossa olevat juoma-ainekset, sokeria sisältävät	1.	5,00/kg
	— tuotteet, jotka on valmistettu 5 §:n 2 momentissa mainituista marjoista	2.	0,10/l
	— muut:		
	— — lisättyä sokeria sisältävät	3.	0,55/l
	— — muut	4.	0,40/l
22.01:stä	Kivennäisvesi ja hiilihappopitoinen vesi	5.	0,10/l
22.02:stä	Limonaati, maustettu kivennäis- tai hiilihappoinen vesi sekä muut alkoholittomat juomat (eivät kuitenkaan maitoa tai maitorasvaa sisältävät tuotteet):		
	— tuoremehujuomat, nektarit ja mehujuomat, jotka on valmistettu 5 §:n 2 momentissa mainituista marjoista	6.	0,10/l
	— limonaati ja maustettu kivennäis- tai hiilihappoinen vesi:		
	— — lisättyä sokeria sisältävät	7.	0,55/l
	— — muut	8.	0,40/l
	— muut:		
	— — lisättyä sokeria sisältävät	9.	0,55/l
	— — muut	10.	0,40/l
22.03:stä	Mallasjuomat:		
	— I veroluokan olut	11.	0,15/l
38.19:stä	Juomien valmistukseen soveltuvat kivennäissuolaliuokset	12.	0,10/l

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 1981

Ulla Puolanne
Matti Hokkanen

P. Mäki-Hakola

Pertti Salolainen
Toivo T. Pohjala